

Vergaderjaar 1994–1995

23 900 XII

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 1995

Nr. 27

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 16 maart 1995

In de periode van 7 – 16 december 1994 heeft een missie van de Verenigde Naties – Department of Humanitarian Affairs op verzoek van het Russische Ministerie voor Civiele Verdediging en Rampenbestrijding (EMERCOM) Moskou en het gebied in de republiek Komi bezocht. Aan deze missie werd deelgenomen door vertegenwoordigers uit Canada, Verenigde Staten, Noorwegen en de EU (Frankrijk en Nederland).

Doelstelling van de missie was het samenbrengen van de beschikbare internationale kennis ten behoeve van de Russische autoriteiten, een onafhankelijk oordeel te geven over de olieverontreiniging in de Komi republiek en een visie te geven op activiteiten ter voorkoming van verdere verontreiniging. De missie heeft, ondanks de nodige tegenwerking door de lokale overheden, op basis van informatie van het centrale gezag en van eigen bronnen, voldoende inzicht in de problematiek gekregen om op verantwoorde wijze het gevraagde onafhankelijke oordeel te kunnen geven.

Het is de eerste keer dat de Verenigde Naties (UNEP en DHA) een multinational team van experts in verband met een milieucalamiteit heeft uitgezonden naar aanleiding van een verzoek voor internationale assistentie. Het is eveneens de eerste keer dat Rusland de VN om multilaterale assistentie heeft gevraagd. De samenwerking tussen de aan de missie deelnemende een aantal regeringen, de Europese Unie en de Verenigde Naties is bijzonder positief verlopen en vormt een precedent voor toekomstige samenwerking bij milieucalamiteiten, waar een bilaterale benadering mogelijk niet toereikend is.

De missie is tot de volgende conclusies gekomen:

– De hoeveelheid olie die uit pijpleidingen in het Vozey/Usinsk gebied is gestroomd is tenminste 5 maal hoger dan officieel (14 033 t) door de republiek Komi is toegegeven. Een gebied van circa 65 hectare, verdeeld over 24 verschillende lokaties, is ernstig verontreinigd met olie.

De aanwezige olieverontreinigingen zijn het resultaat van een groot aantal lozingen gedurende meerdere jaren, met een voorlopig hoogtepunt in de zomer en het najaar van 1994.

– Ten tijde van de missie bevond zich nog ten minste 79 000 ton (= 93 000 m³) olie op het land en in de beddingen van de verschillende kreken. Daarnaast is een substantiële hoeveelheid olie naar de rivieren afgestroomd en is een deel ter plaatse door verbranding verwijderd in het kader van de bestrijding ter plaatse verbrand.

De aanwezige hoeveelheid olie vormt een potentiële bron van verontreiniging voor het lokale milieu, tenzij deze tijdig (voor het smelten van sneeuw en ijs) wordt opgeruimd of geïsoleerd.

De missie sluit niet uit dat een beperkte hoeveelheid olie de Barentsz-zee zal bereiken. Zij acht het echter niet waarschijnlijk, dat de geloosde olie een significante invloed op het watermilieu buiten Rusland zal hebben.

– De regelmatig optredende calamiteiten in olie-installaties en transportleidingen vormen een ernstige aantasting van het lokale en regionale (water)milieu van en nabij de rivieren de Kolva, Usa en Pechora. Deze verontreinigingen vormen een grote bedreiging voor bijvoorbeeld de visstand in Komi wateren in het algemeen en de Pechora in het bijzonder. Deze wateren zijn onder andere van groot belang voor de (voortplanting van) de Europese populatie van de Atlantische zalm en daarmee voor de visserij in de republiek Komi zelf en in noord Europa.

In de monding van de Pechora ligt het «Nenetsky National Park» dat onder andere met steun van de Nederlandse regering tot stand is gebracht.

De missie heeft aan de volgende activiteiten hoge prioriteit toegekend:

- Reparatie/vervangning van de pijpleiding om verdere lekkages te voorkomen. Preventie is goedkoper en effectiever dan bestrijding.
- Indammen van op het land geloosde olie zodat deze niet verder kan spreiden naar kreken en rivieren.
- Opruimen van de olie (waar mogelijk) om de effecten op het milieu te beperken.
- Uitvoering van een grondig en gecoördineerd monitoring programma om vast te stellen hoeveel olie er in de Pechora en in de Barentsz-zee is terecht gekomen en wat de effecten daarvan zijn.

De Wereldbank heeft een lening van USD 100 miljoen beschikbaar gesteld en op eigen initiatief een tender uitgeschreven voor het opruimen van de olie en vervangning van een deel van de pijpleiding. Een Australisch bedrijf heeft inmiddels de opdracht verworven.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
A. Jorritsma-Lebbink